

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĀELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU

EVO JAGANJCA
BOŽJEGA
KOJI ODNOSI
GRIJEH SVIJETA!

SIJEČANJ

**DRUGA NEDJELJA KROZ
GODINU**
Ned. 18. Priska, Margareta Ugarska, Biserka

Pon. 19. Mario, Ljiljana, Senka

Uto. 20. Fabijan i Sebastijan

Sri. 21. Agneza, Janja, Neža, Ines

Čet. 22. Vinko đakon i muč.; Vinko Palotti

Pet. 23. Emerencijana, Milka; Vjera

Sub. 24. Franjo Saleški; Bogoslav

MEDITACIJA

Svjedoci 3

SLUŽBA RIJEČI

II. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Evo Jaganjca Božjega
koji odnosi grijeh svijeta! 4

HOMILIJA

Evo Jaganjca Božjega 8

KATEHEZA

Zašto je Isus nazvan Jaganjcem Božjim? 10

Mali vjeronaučni leksikon 12

Duh Sveti u Ivanovu evanđelju 14

NAŠI POKOJNI 16

Naslovnica, Ivanka Demchuk, *Krštenje Isusovo*
Slika preuzeta s: <https://www.etsy.com>

mihael

01/2026.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2023.), broj 1 (666); druga nedjelja kroz crkvenu godinu, 18. siječnja 2026.

Kontakt:

vič. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

mihael

Svjedoci

Ivan Krstitelj stoji na obali Jordana. Njegov pogled, koji je do tad vidio mnoge potrebne obraćenja i očišćenja, sada se zaustavlja na jednoj osobi. Izgovara riječi koje odzvanjaju kroz stoljeća: „Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta.“ U tim riječima sabrana je sva teologija spasenja. Ivan prepoznaje Mesiju, ali ne samo kao Učitelja — nego kao onoga koji svojom žrtvom odnosi grijehe svijeta.

Ipak, u današnjem evanđelju dvije rečenice posebno odjekuju: „Ja ga nisam poznavao“ i „Ja sam to vidio i svjedočim.“ Između te dvije rečenice stoji cijeli put vjere. „Ja ga nisam poznavao“ – govori o vjeri koja prethodi iskustvu. Ivan nije imao sve odgovore, ali je bio vjeran svojem poslanju. Pripremao je put, propovijedao obraćenje, i vjerovao Riječi koja mu je dana: da će znak Duha otkriti Mesiju. I to se dogodilo. Na Isusa silazi Duh i ostaje na njemu. To nije prolazni trenutak, nego znak trajne prisutnosti. Duh Sveti potvrđuje ono što ljudske oči ne mogu vidjeti. I tada Ivan može reći: „Ja sam to vidio i svjedočim.“ Od nepoznatog dolazi do svjedočanstva.

To je i naš put. Često ne razumijemo sve, ali pozvani smo biti vjerni i u tami. Bog traži pouzdanje, ne savršeno znanje. Sveti Augustin piše: „Vjera je korak koji se usuđuje prije nego što vidi.“ Tek kad otvorimo srce, Duh Sveti nam daje sposobnost da „vidimo“ i da naše viđenje postane svjedočanstvo.

Ivanovo svjedočanstvo vodi nas k središtu: Isus je Jaganjac Božji. On ne dolazi da popravi svijet izvana, nego da nas oslobodi iznutra. Grijeh nije samo moralni promašaj, nego rana koja nas zarobljava. Isus nas oslobađa, ne zato što smo dostojni, nego zato što nas ljubi. On ne briše samo grijeh, nego daruje slobodu. Slobodu da volimo, da se odupremo zlu, da živimo kao otkupljeni.

Kad dopustimo Duhu da silazi i ostaje u nama, i mi postajemo svjedoci. Zato danas, poput Ivana, možemo reći: „Ja sam to vidio i svjedočim – On je Sin Božji!“ To je glas Crkve, glas svakog vjernika koji je dopustio Bogu da ga dotakne.

Prvo čitanje: Iz 49, 3.5-6

Postavit ću te za svjetlost narodima, da spas moj budeš do nakraj zemlje.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Gospodin mi reče:

*Ti si sluga moj, Izraele,
u kom ću se proslaviti!*

A sad govori Gospodin,
koji me od utrobe slugom svojim načini,
da mu vratim natrag Jakova,
da se sabere Izrael.

Proslavih se u očima Gospodnjim,
Bog moj bijaše mi snaga.

I reče mi:

*Premalo je da mi budeš sluga,
da podigneš plemena Jakovljeva
i vratiš ostatak Izraelov,*

nego ću te postaviti za svjetlost narodima, da spas moj budeš do nakraj zemlje.

Riječ Gospodnja

Ovaj odlomak dio je Druge pjesme o Sluzi Patniku u Izaijinoj knjizi. To je ispovijest osporavanog proroka o vlastitom zvanju. Iz dijela pjesme koji nije uzet za naše čitanje jasno je da je prorok doživio osporavanje u zajednici vjernika, ali se za sadržaj svoga propovijedanja i djelovanja pozvao na Božji poziv. On ne samo da ostaje u svom zvanju nego najavljuje da ga Bog šalje i strancima: "Postavih te za svjetlost narodima (tj. poganskim), da spas moj do na kraj zemlje doneseš".

Prorok se brani: "Gospodin me od utrobe Slugom svojim načini". Iako je poticaj na proročko djelovanje dobio u odrasloj dobi, on osjeća da ga je Bog za proročko zvanje pripravljaod od majčina krila davši mu određene sposobnosti, odgoj, vjeru, okolnosti života. Osjećao bi da radi i protiv osobnog zadovoljstva kad bi napustio proročki poziv, makar nailazi na kritike i neuspjehe. "Proslavih se u očima Gospodnjim, Bog moj bijaše mi snaga" - jest iskustvo Božjeg djelovanja u prorokovu životu. Ako je što dobro učinio, on to pripisuje Bogu "svome", tj. oslanjanju na Boga koji nije neki daleki Sudac i Stvoritelj, nego "Bog moj". Prorokova je zadaća vratiti Bogu Jakova, sabrati Izraela. Vratiti u smislu povratka savezničkoj vjernosti, sabrati u smislu povratka u zemlju djedova iz sužanjstva.

Redak 3 poistovjećuje proroka s cijelim narodom, a u kasnijem čitanju narod preuzima među poganima zadaću tog proroka: "Ti si Sluga moj, Izraele, u kom ću se proslaviti!" Po vjernosti Bogu prorok je uosobljenje Izraela, po nastojanju da obdržava prorokove smjernice Izrael je produžetak proroka. U današnjoj liturgiji ova prorokova ispovijest najprije se odnosi na Isusa koji počinje mesijansko djelovanje. I njega je Bog pripraviio od majčina krila, i njemu je Bog snaga, i to "Bog moj". I on "sabire Izraela".

Otpjevni psalam: Ps 40, 2.4.7-10

Evo dolazim, Gospodine, vršiti volju tvoju!

Uzdah se u Gospodina uzdanjem silnim
i on se k meni prignu i usliša vapaj moj.
U usta mi stavi pjesmu novu,
slavopoj Bogu našem.

Žrtve i prinosi ne mile ti se,
nego si mi uši otvorio;
paljenicâ ni okajnicâ ne tražiš.
Tada rekoh: „Evo dolazim!

U svitku knjige piše za mene:
Milje mi je, Bože moj, vršit volju tvoju,
Zakon tvoj duboko u srcu ja nosim.“

Pravdu ću tvoju naviještati u zboru velikom
i usta svojih zatvoriti neću,
Gospodine, sve ti je znano.

Psalam 40, koji imamo za pripjev, jest zahvalnica za izbavljenje u kojoj nadahnuti pjesnik pripovijeda prilikom blagdanskog skupa kako mu je Bog pomogao te obećava da će vjerno vršiti volju Božju: "Evo dolazim, Gospodine, vršiti volju tvoju!".

Isus se u današnjoj liturgiji poistovjećuje s ovim moliteljem, ali i svaki od nas u želji da poput Isusa vršimo volju Božju u svom životu.

Drugo čitanje: 1Kor 1, 1-3

Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Pavao, po Božjoj volji pozvan za apostola Krista Isusa, i brat Sosten Crkvi Božjoj u Korintu - posvećenima u Kristu Isusu, pozvanicima, svetima, sa svima što na bilo kojemu mjestu prizivlju ime Isusa Krista, Gospodina našega, njihova i našega.

Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!

Riječ Gospodnja

Za današnje drugo čitanje imamo sam početak Prve poslanice Korinćanima.

Po ondašnjem običaju, u vremenu kad se nisu uz pismo stavljale i omotnice s adresom naslovnika i pošiljatelja, Pavao se odmah na početku predstavlja kao "po volji Božjoj pozvan za apostola Krista Isusa". Iz ove pozvanosti od Boga, a ne iz glasanja vjernika, on izvlači ispravnost svoga učenja i nadležnost svojih poglavarских odredaba. Zajednicu krštenika oslovljava kao "Crkvu Božju u Korintu". Isti je to izraz (na grčkom ekklesia) kojim kasnije naziva liturgijski skup vjernika pri slavljenju večere Gospodnje. Iz čega slijedi da su Crkva u jednom mjestu svi kršteni vjernici koji se sabiru na euharistiju kao spomen-čin Kristove smrti i uskrsnuća, koji je ujedno gozba povezivanja s Kristom i međusobno. On ovdje krštenike zove "posvećenima u Kristu Isusu, pozvanicima, svetima". Ovo je aluzija na krsno posvećenje kao pridruženje Isusu uskrsnom. Pozvanost je svijest da je inicijativa došla od Boga: on je pozvao pojedince te ih snagom Kristova Duha čini Crkvom. Kad Pavao ovo piše, svjestan da zajednice krštenih postoje i u drugim mjestima, povezuje Korinćane s drugim mjesnim crkvama: "Sa svima što na bilo kojem mjestu prizivlju ime Isusa Krista, Gospodina našega, njihova i našega!" Kršćani "prizivlju" Isusa kao Krista i Gospodina prilikom krštenja a zatim na zajedničkoj liturgiji i u privatnoj molitvi. Ovim prizivanjem krštenici iskazuju svoje zajedništvo u vjeri i ljubavi.

Sržni dio Apostolova pozdrava jest u današnjem posljednjem izrazu: "Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!". "Milost" je grčki pozdrav pri dolasku ili na početku pisma, a koji zapravo znači: "Budi radostan i zdrav, želim ti da budeš radostan i zdrav!" "Mir" je židovski građanski i vjerski pozdrav šalom, koji znači "cjelovitost, sigurnost, unutarju i vanjsku smirenost"! Ovim pozdravom Pavao povezuje dvije kulture i književnost - grčku i hebrejsku.

Evandjelje: Iv 1, 29-34

Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta!

Čitanje svetog Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme: Ivan ugleda Isusa gdje dolazi k njemu pa reče:

- *Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta! To je onaj o kojem rekoh:*

Za mnom dolazi čovjek

koji je preda mnom

jer bijaše prije mene!

Ja ga nisam poznavao, ali baš zato dođoh i krstim vodom da se on očituje Izraelu.

I posvjedoči Ivan:

- *Promatrao sam Duha gdje s neba silazi kao golub i ostaje na njemu. Njega ja nisam poznavao, ali onaj koji me posla vodom krstiti reče mi: 'Na koga vidiš da Duh silazi i ostaje na njemu, to je onaj koji krsti Duhom Svetim.' I ja sam to vidio i svjedočim: on je Sin Božji.*

Riječ Gospodnja

Ovaj izvještaj četvrtog evanđelista pretpostavlja sam događaj Isusova krštenja od strane Krstitelja te glas s neba koji je prisutnomu mnoštvu i samom Krstitelju predstavio Isusa spremna na mesijansko djelovanje kao Miljenika Božjeg poput Sluge kako je prikazan u Iz 42. Čuvši taj glas s neba, Krstitelj prema ivanovskoj građi kliče: "Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta!". Stručnjaci smatraju da je Krstitelj pritom upotrijebio aramejsku riječ talya, koja znači "sluga" i "jaganjac". Povijesnim slušateljima Krstitelj je time najavio isto što i glas s neba: Isus je Božji miljenik, Sluga koji se sam Bogu podlaže i po kojemu Bogu uspostavlja "pravednost" u biblijskom smislu, tj. otklanja grešnost svijeta.

Evandelist je time u Krstiteljevim riječima želio pokazati dublji smisao za novozavjetne vjernike: Isus je patnički Mesija čiju zastupničku smrt Bog prihvaća u prilog svim ljudima.

"Bijaše prije mene" jest odjek ondašnjeg uvjerenja o Mesiji kao novom Iliji. Zato Krstitelj kaže da je Isus kao novi Ilija bio prije njega. Za kršćane Krstiteljeva izreka znači i više: Sin Božji postojao je kod Oca prije nego je u vremenu postao čovjekom.

U zadnjem retku današnjeg čitanja imamo ponovno aluziju na sinoptički izvještaj o Isusovu krštenju: tek iz vanjske pojave silaska Duha u obliku goluba na Isusa prilikom krštenja Krstitelj je zaključio da je Isus očekivani. Ovdje i u sljedećem retku Krstitelj ističe da Duh na Isusa ne samo silazi nego i ostaje. Time aludira na Izaijino proroštvo o Mesiji na kojem će počivati Duh Jahvin. Zato ova Krstiteljeva izjava predstavlja za povijesne slušatelje tumačenje glasa s neba: tesar iz Nazareta pravi je Mesija, makar kani svoju službu obavljati skrovito kao Sluga Patnik iz Izaije. Krstitelj snažno ističe da je "to vidio". U grčkom je ovdje kao i u hrvatskom prijevodu - perfekt (heoraka) koji označuje radnju započetu u prošlosti a učinak joj traje. To znači da Duh ostaje na Isusu, vodi ga i jača u mesijanskom djelovanju.

Komentari čitanja: Služba riječi 274/14

Evo Jaganjca Božjega

Molim za milost: da u sv. misi u srcu osjetim riječi koje svećenik govori kad pokazuje hostiju: „Evo Jaganjca Božjega, evo onoga koji oduzima grijehe svijeta!“

Sutradan Ivan ugleda Isusa gdje dolazi k njemu pa reče: „Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta!“ To je onaj o kojem rekoh: Za mnom dolazi čovjek koji je preda mnom jer bijaše prije mene!

Ovo je prvi susret ove dvojice ljudi kako ga bilježi evanđelje. Ivan Krstitelj je sve svoje snage, umijeće i cijeli svoj život uložio da pripremi put Isusu. I to je u potpunosti ostvario. Njegov je nastup bio nešto posve novo. Njegov poziv na krštenje razlikuje se od svega onoga što se do njegova nastupa činilo. On snažno i vatreno poziva na novi način razmišljanja i djelovanja. Napose je njegovo propovijedanje označeno nagovještajem Božjega suda i dolaskom Većega koji dolazi nakon njega. Ljudi su dolazili odasvud i spuštali se u rijeku Jordan da ih Ivan krsti. Vjerovali su Ivanu i on je bio vjerodostojan. Tako je bio snažan u svojem nastupu i neodoljivo privlačan da su neki mislili da je Mesija. I Ivan se mogao poigrati te uloge. Mnogi bi mu povjerovali. On je velik i zbog toga što nije htio preuzeti ulogu koja nije bila njegova. Znao je da je samo Preteča i da jedino treba pripremiti put onomu koji je Veći od njega i koji dolazi nakon njega. U ovom susretu, kad se Isus spustio prema rijeci Jordanu i pomiješao se

u mnoštvo koje je tražilo krštenje od Ivana, Ivan je pokazao na Isusa i ispovjedio svoju vjeru. Rekao je ono najbitnije zbog čega je Isus došao. On će se prikazati i žrtvovati poput jaganjca za grijehe svijeta i tako će čovjeku pomoći da skine sa sebe teret zla i grijeha koji ga pritišće i od kojega ga nitko drugi ne može osloboditi. Židovi su dobro razumjeli te riječi. Danomice se u Hramu žrtvovalo jedno janje za otpuštenje grijeha u narodu. Dobro su znali što su značili žrtva janjeta i njegova krv kojom su premazali vrata i nadvratnike u Egiptu prije izlaska iz ropstva. Te su riječi toliko važne i snažne da ih je Crkva stavila kao našu svakodnevnu molitvu u sv. misi kad svećenik podigne hostiju prije sv. pričesti i kaže: „Evo jaganjca Božjega, evo onoga koji oduzima grijehe svijeta!“ Kako trebam biti sabran i posvijestiti si značenje tih riječi dok ih molim i koje me pripremaju da blagujem Tijelo Kristovo predano i žrtvovano za mene!

Gospodine, hvala ti što si tako jednostavno i skromno započeo svoj javni nastup. Nisi se pojavio kao nekakav genijalan čovjek koji želi istaknuti svoje sposobnosti ni kao onaj koji želi pokazati svoju nadljudsku snagu. Takav bi nam ostao dalek i stran. Naprotiv, pridružio si nam se iako nisi imao grijeha, ali si htio preuzeti na sebe naše grijehe i naše krivice. Iako si sasvim drukčiji od nas, time si nam

<https://www.tuhaiparolediviteeterna.it/>

postao blizak, nevjerojatno blizak, postao si nam bliži nego što smo mi sami sebi. Hvala što mi opraštaš moj teret koji nosim i vučem za sobom. Hvala što mogu tako često iznova počinjati iako se stidim što moram tako često počinjati iznova. Jaganjče Božji, siđi i u moj život da postanem drukčiji i bolji!

Ja ga nisam poznao, ali baš zato dođoh i krstim vodom da se on očituje Izraelu. I posvjedoči Ivan: „Promatrao sam Duha gdje s neba silazi kao golub i ostaje na njemu ... onaj koji me posla vodom krstiti reče mi: 'Na koga vidiš da Duh silazi i ostaje na njemu, to je onaj koji krsti Duhom Svetim.' I ja sam to vidio i svjedočim: on je Sin Božji.“

Evo susreta u kojemu Ivan Krstitelj svjedoči. Ivan zna što znači njegovo krštenje i koliko su mu ljudi dolazili da ih krsti. Ali priznaje da je Isusovo krštenje punina i drukčije od njegova. Isusovim se krštenjem uranjamo u božansko ozračje, uranjamo se u samog Duha Božjega.

Evo susreta dvojice ljudi, jednoga koji je Preteča i koji priprema put i jednoga koji je Mesija i kojemu je put pripravljen. Susret te dvojice mladih ljudi otvara novu eru i novo vrijeme. U tom trenutku počinje novi svijet, svijet ljubavi i praštanja. To ne znači da će povijest napredovati ravnom crtom i bez oscilacija i nevolja. Ne! Nego znači da u toj

povijesti milost ima svoje mjesto i svoje značenje. To znači da borba sa Zlom nije uzaludna i da mu se možemo oprijeti zajedno s Onim koji je došao da ga razvlasti i upozori na njega. I nama je dao svojega Duha. U tom duhu možemo razabirati što je Božje, a što je od Zloga. U tom duhu trebamo gledati prodornije i zapažati bolje. Tim duhom zahvaćeni, trebamo čuti jasnije i izoštenije. Taj nas Duh poziva i šalje da i mi svjedočimo ono što je Ivan Krstitelj prvi posvjedočio.

Gospodine, i nas želiš imati uz sebe i osnažiti svojim duhom da možemo za tebe svjedočiti. Po nama želiš biti prisutan u svijetu. Katkad je potrebno tako malo da bismo kod drugih probudili njihov zaspali duh. Kadšto ćemo uložiti sve svoje snage i sve svoje umijeće, ali ne će biti uspjeha. Zašto je to tako, Gospodine? Ovih se dana molimo za jedinstvo Crkve. Sve nas, Gospodine, boli taj razdor. Ispovijedamo istog Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, a ne uspijevamo biti bliži jedni drugima. Toliko se napora ulaže, a ne vidimo neki posebni napredak. Udijeli nam svima svoga Duha strpljivosti i pouzdanja, neka nas on vodi da možemo zajedno ispovijedati da si ti Sin Božji!

Mirko Nikolić Druga nedjelja kroz

Zašto je Isus nazvan Jaganjcem Božjim?

„Niste otkupljeni nečim raspadljivim, srebrom ili zlatom, nego dragocjenom krvlju Krista, Jaganjca nevina i bez mane.“ (1 Pt 19)

Jeste li se ikad zapitali zašto Isusa zovemo Jaganjcem? U misnom slavlju, pred obred Pričesti, zazivamo: „Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!“ I dodajemo: „Daruj nam mir!“ Zasigurno ste i na misnicama naših svećenika u ovom Vazmenom vremenu, kao i na oltarnicima ili u liturgijskoj simbolici susreli lik janjeta, a niste znali zašto se on tu nalazi? Nema sumnje, u kršćanskoj je umjetnosti janje simbol Krista. Ali zašto?

Više od imena

Isusa je tim pojmom označio Ivan Krstitelj. Kada ga je vidio, uskliknuo je: „Evo Jaganjca Božjega“ (Iv 1,35) i „Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta“ (Iv 1,29). Taj biblijski tekst preuzet je u misni obrazac. Isusov Preteča, koji stoji kao poveznica Staroga i Novog zavjeta nije slučajno izgovorio te riječi. U proročkim tekstovima Starog zavjeta čitamo o Sluzi Jahvinom kojega progone, krotak je kao janje što ga vode na klanje: „K'o janje na klanje odvedoše ga; k'o ovca,

nijema pred onima koji je strižu, nije otvorio usta svojih“ (Iz 53,7). U Isusovoj mucii vidimo upravo to, Slugu Jahvinog koji stoji pred članovima Sinedrija i pred Pilatom.

Kako je janje povezano s Isusom?

Osim što simbolizira poniznost i krotkost, janje je u Starom zavjetu bilo i nositelj posebnog znaka. Naime, u Knjizi Izlaska (12. poglavlje) čitamo kako je Bog čudesno oslobodio Izabrani narod iz egipatskog ropstva. Iako je teško precizno reći o kojim se godinama radi, prema dokazima iz egipatskog popisa kraljeva, kao i Izraelove povijesti, radi se o XIII. stoljeću prije Krista. Vrijeme je to formiranja naroda, ali i učenja da Bog upravlja poviješću, štiti potlačene i zauzima se za njih. Bog Jahve postaje dostupan po čudesnim djelima. Spominjanje janjeta vezano je uz konkretnu zapovijed koju je Jahve dao Mojsiju i Aronu kako bi prenijeli narodu upute o zaštiti od osвете nad Egipćanima. Krvlju janjetovom morali su označiti dovratnike kuća kako bi bili prepoznati kao Jahvini u noći Božje osвете nad tlačiteljima. Krv janjeta (bez mane) postala je ovdje spasonosan znak za Izraelce. Tko

<https://lectionary.library.vanderbilt.edu>

je njome bio označen, pošteđen je od ruke Božje. Prema Izl 12,42 ta je noć postala noć bdijenja u čast Jahve, a narod je oslobođen kako bi krenuo na put kroz pustinju prema Obećanoj zemlji, u slobodi. U istoj knjizi (Izl 19,4-6) čitamo i Božje obećanje tom narodu: „Vi ste vidjeli što sam učinio Egipćanima; kako sam vas nosio na orlovskim krilima i k sebi vas doveo. Stoga, budete li mi se vjerno pokoravali i držali moj Savez, vi ćete mi biti predraga svojina mimo sve narode - tâ moj je sav svijet! - vi ćete mi biti kraljevstvo svećenika, narod svet.' Tim riječima oslovi Izraelce." Pozadina ovoga teksta smještena je u židovski način izražavanja, pun slikovitosti i simbolike. Stilski gledano, radi se o epu u kojem je glavni lik Mojsije koji vodi Božji narod.

Označeni Isusom Kristom

Pogledamo li sve nas krštenike koji smo „označeni“ imenom Isusa Krista (Kristom „zaodjenuti“, prema Gal 3,27) i zaštićeni od vječne propasti i ropstva smrti i grijehu, možemo uočiti prvu poveznicu Isusa i janjeta. To potvrđuje i 1 Pt 1,18-19: „Ta znate da od svog ispraznog načina života, što vam ga oci namriješe, niste otkupljeni nečim raspadljivim, srebrom ili zlatom, nego dragocjenom krvlju Krista, Jaganjca nevina i bez mane.“ Janje i njegova krv

postala je slikom zaštite koja je svoj vrhunac doživjela u Isusu Kristu. Sveti Ambrozije, biskup i crkveni naučitelj iz IV. stoljeća, uz promišljanje o sakramentu Krštenja, potaknuo je na promišljanje: „Promotri gdje si kršten, odakle dolazi krštenje: zar ne iz Kristova križa, iz Kristove smrti? U tome je svekoliko otajstvo: On je trpio za tebe. U Njemu si otkupljen, u Njemu si spašen.“

Žrtva?

Druga dimenzija janjeta nalazi se u njegovom žrtvovanju. Ovdje je također potrebno napomenuti da se radi o starozavjetnoj pozadini koja je, u svjetlu Novoga zavjeta, uvijek čitana kao priprava i pralik Isusove žrtve. Od početka religioznosti starozavjetnog čovjeka naizlazimo na žrtvovanje kao prinos Bogu. Okruženi poganskim narodima koji su svojim bogovima prinosili razne žrtve, Izraelci su bili pozvani donijeti preusmjerenje prema jednom Bogu. Nakon prijelaza s nomadskog i pastirskog života, te s pojavom svećenstva i Hrama, žrtve će se prinositi Bogu po propisanim pravilima. No, u čemu je bit prinosa žrtve Bogu? I kako ona može biti čin bogoštovlja? Životinje su za najveći dio Izabranog naroda predstavljale pravo blago i bila je prava raskoš priuštiti si više puta mjesečno

mesni obrok. Meso su pripremali za blagdane ili velike događaje, primjerice svadbe. Prinijeti Bogu kao zahvalnicu, okajnicu ili molbenicu jednu životinju ili plodove zemlje bilo je znak čašćenja Onoga koji je to sve stvorio. Međutim, ne zaboravimo da je narod od početka praćen i osjećajem grijeha koji su nam „zaradili“ prvi ljudi, o čemu čitamo već u pripovijestima o Adamu i Evi, te nakon potopa. Poimanje Boga u to vrijeme bilo je potpuno drugačije od onog novozavjetnog. On je nerijetko bio strogi sudac, Onaj koji kažnjava, uvodi pravila i red, ali i obećava blagoslov i sreću. Odgoj religiozne duše Izrabranog naroda prolazio je kroz pravila koja su ga vodila prema Savezu sa Stvoriteljem koji im je osigurao mir i spokoj ako će slijediti Njegov put. Na tom putu jačala je i spoznaja o vlastitom grijehu kojega su se također oslobađali kroz žrtvovanje. (Ne zaboravimo da je to vrijeme kada nema Sakramenta Pomirenja, ali osjećaj za grijeh je postojao, kao i grešna djela!) Tako je žrtvena životinja predstavljala onoga na koga su, u skladu s tadašnjom svijesti, „prebacivali“ svoje grijehe i potom je spaljivali kao žrtvu paljenicu. Tumači kažu da je ovdje „život životinje zalog za život prinositelja.“ Prema Lev 17,11, krv ubijene životinje uspostavlja mir između Boga i naroda. Ona je otkupnina, naknada, okajnica, itd. Sve je ovo pozadina na kojoj je izrastao biblijski govor o Isusu Kristu koji je žrtvovan za nas,

koji je „odnio naše grijehe“ i „donio nam mir.“ Zbog toga je i Njegova krv pečat spasonosnog Saveza Boga i čovjeka. Nakon Isusa Krista više nema ovakvih starozavjetnih žrtava. On je pravi Jaganjac Božji (Iv 1,29), dao je svoj život kao otkupninu za mnoge (Mk 10,45) i Njegova nas je krv očistila od svakoga grijeha (1 Iv 1,7).

Zaključak

Katekizam Katoličke Crkve (br. 608) sažima ovu temu ovako: „Nakon što je prihvatio da ga krsti s grešnicima, Ivan je Krstitelj vidio i pokazao u Isusu 'Jaganjca Božjega koji oduzima grijeh svijeta' (Iv 1,29). On tako očituje da je Isus u isti mah i Sluga patnik koji se, šuteći pušta voditi na klanje noseći grijeh mnoštva, i Vazmeni jaganjac, simbol otkupljenja Izraelova u vrijeme prve Pashe. Sav život Kristov izražuje njegovo poslanje: 'da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge'.“

Mali vjeronaučni leksikon

Rastava braka

Rastava braka, latinski *divortium*, razvrgnuće brakčne zajednice.

Za razliku od antičkih društava (Grci, Rimljani) i Židova, koji su imali labilnu praksu rastave braka, kršćanstvo naučava nerazrješivost braka.

U židovstvu postupak za rastavu braka (gerušin) može pokrenuti samo muž zbog neplodnosti, neslaganja, ženine nevjernosti. On sastavlja otpusno pismo (Get), koje nakon odobrenja vjerskog suda (bet din) predaje ženi pred svjedocima, čime je brak razvrgnut. Rabinski sud može i muškarca prisiliti na razvrgnuće braka, npr. U slučaju nevjernosti, gubavosti, istupanja iz židovske vjere.

U katoličkoj crkvi nije dopušteno razvrgnuće valjano sklopljena braka. U kanonskom pravu, koje propisuje nerazrješivost braka, mogućnost rastave (ali ne i raskid konzumiranoga braka) uvedena je odlukom Tridentskoga koncila (1545. - 63.) pod nazivom *rastava od stola i postelje* (separatio a mensa et toro). Pravni poredci nekih država predviđaju rastavu kao postupak koji prethodi, a potom dovodi do prestanka braka (razvod braka), tzv. konverzijom rastave u razvod braka. No Crkva može nakon obavljenog sudskog postupka brak proglasiti nevaljanim zbog nevaljanosti u privoli ili obliku sklapanja braka i omogućiti sklapanje novoga braka. Posebna su iznimka Pavlova povlastica i neizvršena ženidba, kad se pod stanovitim uvjetima valjani brak može razriješiti i sklopiti novi.

U pravoslavlju i drugim istočnim crkvama brak je načelno nerazrješiv, a dopušta se zbog preljuba (i još nekih vrlo teških razloga).

Protestantske crkve se glede rastave uglavnom ravnaju prema državnom zakonodavstvu.

Duh Sveti u Ivanovu evanđelju

Jedino je po vjeri moguće otvaranje Duhu Svetome kako bi on mogao djelovati u životu pojedinca i zajednice. Vjera da smo sinovi u Sinu, da Duh Božji već prebiva u našim srcima, omogućuje susret s Bogom u nutrini našega bića.

Čitatelj Ivanova evanđelja odmah nakon prvih rečenica primjećuje da se ovo evanđelje razlikuje od sinoptičkih evanđelja. Kod sinoptika čitamo kako je Isus patio kao čovjek, bio mučen i bio slab. Sinoptici su jasno istakli njegovu ljudskost kako bi svaki čovjek doživio bliskost i ljubav Isusovu, te solidarnost koju je imao sa svakim čovjekom.

Razlika kod Ivana jest u tome što imamo osjećaj da govori već proslavljeni Krist, a manje zemaljski Isus iz Nazareta. Isus kod Ivana jest onaj koji drži sve pod nadzorom. Kod muke, na primjer, u sinoptika Isus više djeluje pasivno i predaje se u ruke onih koji mu sude. Ivan, za razliku od njih, Isusa prikazuje kao aktivnog subjekta koji je sve do smrti gospodar situacije. Kad je stigla četa razbojnička da ga uhiti u Maslinskome vrtu, na Isusov „Ja sam“ svi padaju na zemlju (Iv 18, 4-6). Kod sinoptika je u središtu Isusov navještaj o Kraljevstvu Božjem, a kod Ivana je to Isusov govor o samome sebi. Kako kod sinoptika imamo iskustvo blizine u zemaljskome Isusu, tako nam Ivan prikazuje blizinu Isusovu kao onomu kojemu se možemo uvijek uteći kao

Gospodaru svemira koji ima potpunu vlast. Kod sinoptika prevladava pojam „Kraljevstvo Božje“, a Ivan koristi drugu riječ za taj pojam - „život“. Isus sam jest život. U njemu svi imamo puninu života i s njim i u njemu nalazimo Kraljevstvo Božje.

Zajednica kojoj je pisao autor Ivanova evanđelja tražila je odgovor na pitanje gdje čovjek može naći pravi život nakon Isusove smrti i kako održati vezu s Isusom kad ga jednom ne bude. Na ta pitanja evanđelist odgovara preko Duha. Isus je u zajednici prisutan preko Duha Svetog, i taj isti Duh uvodi u Istinu. Duh Sveti već se na početku Isusova djelovanja javlja kao onaj koji je u potpunom jedinstvu s Isusom. Ivan Krstitelj svjedoči: „onaj koji me posla vodom krstiti reče mi: *'Na koga vidiš da Duh silazi i ostaje na njemu, to je onaj koji krsti Duhom Svetim.'* I ja sam to vidio i svjedočim: on je Sin Božji.“ (Iv 1, 32-34). Duh je onaj po kojemu Ivan Krstitelj može prepoznati da je Isus Sin Božji. Na Isusu Duh ostaje, i on krsti Duhom. Isus dalje u svome djelovanju govori o Duhu u kojem se događa susret Oca i čovjeka (usp. Iv 3, 5-7; 3, 34; 4, 23-24).

U drugom dijelu Ivanova evanđelja Isus priprema svoje učenike na svoj odlazak te na dolazak Branitelja - Duha u kojem će

ostati povezani s Isusom. Isus koji dovršava svoje djelo upućuje da je Duh taj koji će nastaviti djelovati u svijetu i preko kojega ćemo imati pristup Bogu. Duh je Sveti stvarnost koja povezuje čovjeka i Boga. „Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe!“ To reče o Duhu kojega su imali primiti oni što vjeruju u njega. Tada doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen (Iv 7, 38-39). Isus ostaje još samo malo s učenicima i odlazi Onome koji ga je poslao, a ljudima ostavlja Duha. Duh je Božji bio prisutan i prije Isusa (usp. Br 11,25; Iz 11, 1-9; Ez 36,25; Joel 3, 1-5), ali je dar Duha Svetoga, koji je živa voda, izvor života, nužno vezan uz proslavu Isusa Krista. Izljev Duha Svetoga dogodit će se, na nov način, tek nakon uskrsnuća Isusa Krista. Ovim putem evanđelist odgovara zajednici kako će Isus biti prisutan među njima preko Duha Svetoga kojega im daje. *Branitelj - Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh* (Iv 14,26). Sve ono što učenici sad ne mogu razumjeti Duh će im istine rasvijetliti. Ovo Isusovo obećanje je trajno. Zahtjev koji se traži od učenika jest vjera. Jedino je po vjeri moguće otvaranje Duhu Svetome kako bi on mogao djelovati

u životu pojedinca i zajednice. Vjera da smo sinovi u Sinu, da Duh Božji već prebiva u našim srcima, omogućuje susret s Bogom u nutрини našega bića.

„Čim Isus uze ocat, reče: *"Dovršeno je!" I prignuvši glavu, preda duh*“ (Iv 19,30). Ako je Duh Sveti bio do sada djelotvoran u i kroz Isusa, on ga sada predaje onima koji su pod križem, i preko njih cijelomu svijetu.

Na samome kraju evanđelja učenicima se ukazuje Uskrsli, Proslavljeni i svoje učenike šalje do na kraj svijeta kako bi navijestili Radosnu vijest blizine Božje. Isus im stoga ponovno reče: *"Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas."* To rekavši, dahne u njih i kaže im: *"Primate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im."* (Iv 20, 21-22). Tim činom evanđelist podsjeća na prvo stvaranje (Post 2,7) i pokazuje kako je dovršeno novo stvaranju s Isusom kako bi mi, ljudi, mogli živjeti novo dostojanstvo koje dobivamo po Isusu Kristu preko djelovanja Duha Svetoga, kako bismo živjeli kao sinovi u Sinu Oca nebeskoga.

NAŠI POKOJNI

MATO ADAMČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Županja, 19. siječnja 1992.

MARKO BAKARIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Selo, 19. siječnja 1992.

MATO JOSIPOVIĆ,

PU osječko - baranjska, 19. siječnja 1995.

IVICA DRMIĆ,

(SJP), PU zagrebačka, Maslenica, 22. siječnja 1993.

ZLATKO ORKIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Divoselo, Gospić, 24. siječnja 1993.

POČIVALI U MIRU!